

Provinciale Staten van Zeeland
tav de Statengriffie**Onderwerp**
Natura 2000- beheerplannen en
natuurdoelanalyses**Zaaknummer**
223775**Behandeld door****Verzonden**

Middelburg, 15 november 2022

Geachte voorzitter,

In de commissie Strategische opgaven is afgesproken u informatie te verstrekken over de stand van zaken van het beheerplan voor de Manteling van Walcheren. Daarnaast is in de commissie Ruimte afgesproken u te informeren over de verantwoordelijkheden in de Deltawateren. Met deze brief, die een breder overzicht geeft, beschouwen wij deze beide toezeggingen als afgedaan. In deze brief ook een overzicht van de planning rondom de natuurdoelanalyses die we de komend tijd op zullen gaan stellen. Als laatste wordt kort de stand van zaken van het programma natuur weergegeven.

Algemeen

Natura 2000 is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. In Natura 2000-gebieden worden plant- en diersoorten (biodiversiteit) die in Europa bedreigd zijn en hun natuurlijke leefomgeving (habitat) beschermd om de biodiversiteit te behouden. Dit netwerk vormt de hoeksteen van het beleid van de EU voor behoud en herstel van biodiversiteit. In Nederland zijn 162 Natura 2000-gebieden. Hiervan zijn er 16 in Zeeland gelegen. De Zeeuwse Natura 2000-gebieden zijn:

- Manteling van Walcheren
- Kop van Schouwen
- Yerseke en Kapelse moer
- De drie kreken (Groote gat, Canisvliet en Vogelkreek)
- Zwin en Kievittepolder
- De Deltawateren (Grevelingen, Voordelta, Krammer-Volkerak, Vlakte van de Raan, Oosterschelde, Markiezaat, Veerse meer, Westerschelde & Saeftinghe en Zoommeer)

In deze Natura 2000-gebieden staan de beschermde leefomgevingen (habitats) en planten en dieren (biodiversiteit) onder druk. Dat wordt veroorzaakt door verschillende drukfactoren. De bekende drukfactoren zijn:

- verstoring (door o.a. kite-surfen, pleziervaart, schelpdieren rapen, honden),
- verdringing door exoten (door o.a. Amerikaanse vogelkers, watercrassula, Japanse oesterboorder),
- het overschot aan stikstof waardoor de bodem verrijkt aan voedingstoffen (vermesting) en verzuurt. Hierdoor verdwijnen planten die een schrale bodem nodig hebben. De vlinders en insecten die deze planten nodig hebben verdwijnen waardoor de vogels die van deze insecten afhankelijk zijn verdwijnen
- gebrek aan dynamiek (zowel grootschalig als kleinschalig) waardoor het kalkrijke zand zich niet goed verspreid het gebied in)
- verdroging waardoor de gebieden onvoldoende vocht hebben in met name de zomer

- economische medegebruik (door o.a. recreatiebedrijven, vervoer , infrastructuur, visserij, baggeren en kweken van schelpdieren)
- problematiek ongewenst betreden van TBB-gebieden, waar behoud schorren en slikken doel is en die gelden als rustgebieden voor vogels
- begrazing (waaronder ook de overbegrazing door damherten) onder andere om de effecten van teveel stikstof weg te nemen waardoor het risico op overbegrazing ontstaat (weinig bloeiende planten, insecten, aantasting)

Stand van zaken beheerplannen

In de Zeeuwse Natura 2000-gebieden zijn verschillende overheden verantwoordelijk voor (een deel) van de taken.

De provincie Zeeland is:

- verantwoordelijk voor het halen van de instandhoudingsdoelstellingen in het kader van de Wet Natuurbescherming);
- voortouwnemer van een aantal (5) beheerplannen;
- verantwoordelijk voor het monitoren van de leefomgeving en de biodiversiteit;
- verantwoordelijk voor het uitvoeren van een ecologische analyse/natuurdoelanalyse;
- verantwoordelijk voor het verlenen van de Wet natuurbeschermingsvergunningen;
- verantwoordelijk voor de handhaving van de toegangsbeperkingsbieden
- mede bevoegd gezag voor de Deltawateren
- mede initiatiefnemer voor het uitvoeren van natuurherstelmaatregelen.

Het ministerie van LNV is:

- verantwoordelijk voor het halen van een landelijke gunstige staat van instandhouding (stelselverantwoordelijkheid);
- het verlenen van vergunningen (Deltawateren)
- mede bevoegd gezag voor de Deltawateren.

Rijkswaterstaat is:

- voortouwnemer van de beheerplannen voor de Deltawateren;
- verantwoordelijk voor de monitoring van de leefomgeving en biodiversiteit;
- verantwoordelijk voor het uitvoeren van een ecologische analyse/natuurdoelanalyse;
- mede verantwoordelijk voor het uitvoeren van herstelmaatregelen.

De provincie Noord Brabant is:

- voortouwnemer voor het beheerplan Zoommeer;

De voortouwnemer is de organisatie die het initiatief voor het opstellen van het beheerplan neemt. In Zeeland zijn beheerplannen vastgesteld voor alle natura 2000-gebieden met uitzondering van de Manteling van Walcheren en de Kop van Schouwen. Voor de twee laatste gebieden is de vaststelling van de Natuurbeheerplannen nog in voorbereiding. De verwachting is dat het beheerplan voor de Kop van Schouwen begin volgend jaar de inspraak ingaat. Het beheerplan zal op dat moment ook aan uw Staten worden toegezonden zodat ook u in de gelegenheid wordt gesteld hier opmerkingen over te maken voordat het beheerplan definitief vastgesteld wordt. De definitieve vaststelling van dit beheerplan is gepland ergens medio 2023. Het beheerplan voor de Manteling van Walcheren zal dan in het najaar 2023 volgen. De andere beheerplannen waarvoor de provincie verantwoordelijk is zijn in 2017/2018 vastgesteld en lopen tot 2023/2024. In 2023 wordt gestart met het opstellen van nieuwe beheerplannen voor deze gebieden of de procedure tot het verlengen als er weinig aanpassingen nodig zijn. Zoals al eerder aan uw Staten is meegedeeld lopen de beheerplannen voor de Deltawateren nu al af en heeft RWS met instemming van het ministerie van LNV als stelselverantwoordelijke en ons als medeverantwoordelijke voor de instandhoudingsdoelstellingen van de Deltawateren besloten deze beheerplannen met 6 jaar te verlengen. De provincie Noord Brabant is begonnen met een evaluatieproces voor een nieuwe versie van het beheerplan Zoommeer.

Natuurdoelanalyse (NDA)

Recent zijn er, vanwege de stikstofproblematiek, afspraken gemaakt over het opstellen van een natuurdoelanalyse per Natura 2000-gebied. De natuurdoelanalyse (NDA) is vergelijkbaar met een ecologische analyse en zal voor alle Natura 2000-gebieden uiterlijk 1 april 2023 opgesteld moeten zijn. In Zeeland streven we ernaar om de NDA voor de Yerseke en Kapelse Moer, het Groote gat en de Canisvliet uiterlijk in december 2022 af te ronden. De andere zullen uiterlijk in april 2023 worden afgerond. De verantwoordelijkheid voor de NDA's van de Deltawateren ligt bij RWS en voor die van het Zoommeer bij de provincie Noord Brabant. De NDA's zullen worden gebruikt bij het opstellen van het gebiedsprogramma (Nationaal Programma Landelijk Gebied) en bij het opstellen van de beheerplannen. Voor het toetsen van de NDA's is een Ecologische Autoriteit in het leven geroepen. Deze Ecologische Autoriteit is op 19 september 2022 begonnen en zal zich met name richten op de

wetenschappelijke onderbouwing van de natuurdoelanalyses. Het advies van de Ecologische Autoriteit zal openbaar zijn. Voor Zeeland betekent dit dat de NDA van de Yerseke en Kapelse moer, de Canisvliet en het Groote Gat in december aan de Ecologische Autoriteit zullen worden aangeboden voor een toets. De andere zullen dan in maart 2023 volgen. Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor het aanbieden van de NDA van de Deltawateren aan de Ecologische Autoriteit en Noord Brabant voor het aanbieden van de NDA van het Zoommeer.

Programma Natuur

Voor het treffen van maatregelen om de instandhoudingsdoelstellingen te bevorderen is in 2021 het programma natuur vastgesteld. In dit programma is in de periode tot 2025 een bedrag van 20 miljoen beschikbaar en daarna tot ongeveer 2030 een bedrag van ongeveer 6 miljoen per jaar. Het programma natuur heeft u destijds behandeld in uw vergadering van de commissie Ruimte van juli 2021. De komende tijd zullen de in het programma opgenomen maatregelen worden uitgevoerd. De bovengenoemde middelen komen bovenop de eerder toegekende en in de Begroting opgenomen middelen voor natuurherstel in het kader van de PAS, ca €3 mln per jaar. De maatregelen zijn erop gericht de condities voor een gunstige staat van instandhouding van de beschermde soorten en habitats te verbeteren.

Samengevat ontvangt u het beheerplannen van de Kop van Schouwen medio 2023 en dat van de Manteling van Walcheren eind 2023. Vervolgens zal in 2023 gestart worden met de herziening of verlenging van de andere beheerplannen. De natuurdoelanalyses van de Yerseke en Kapelse moer, de Canisvliet en het Groote Gat ontvangt u eind dit jaar, de andere volgen in april.

We hopen dat u hiermee voldoende geïnformeerd bent over de stand van zaken met betrekking tot de Natura 2000-gebieden.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

U wordt verzocht om in uw correspondentie steeds het zaaknummer te vermelden.